

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Der er for mange, der falder fra i uddannelsessystemet, fordi samfundet ikke giver dem de muligheder, som de burde have krav på. Det gælder mange unge, mange kvinder og mange, hvis uddannelse tiden løber fra. Derfor må alle unge sikres reel mulighed for en bred, kompetencegivende uddannelse af mindst 3 og normalt 4 års varighed. Der bør sikres voksne adgang til disse uddannelser både som en efteruddannelse, som omskoling og som en første uddannelse for dem, der tidligere ikke har gennemført en uddannelse. Desuden må der gøres en særlig indsats for at øge uddannelsesdækningen på områder, hvor kvindebeskæftigelsen er høj og de nuværende uddannelsesmuligheder begrænsede.

Erhvervsuddannelserne skal kvalitativt gives et sådant indhold, at de fremstår som tiltalende alternativer til både gymnasiet og folkeskolens 10. klasse. De skal også kunne give både erhvervs-, studie- og videreuddannelseskompetence.

Derfor er det hensigtsmæssigt at erstatte lærlingeloven og efg-loven med en ny lov, der kan skabe et enstrengt system omfattende alle erhvervsuddannelser i forlængelse af folkeskolen. Dette er beslutningsforslagets overordnede formål.

Det haster med en afklaring af erhvervsuddannelsernes fremtid. Selvom efg-loven først blev vedtaget i 1977, har det været uklart, hvad der skulle ske på længere sigt. Det skyldes først og fremmest, at det danske erhvervsuddannelsessystem har været og er tostrengt (efg- og mesterlære), ligesom strukturen i erhvervsuddannelserne i en række tilfælde er ude af trit med den erhvervsstruktur, der efterhånden er opbygget. Den opslidende debat om efg kontra mesterlæren har sat udviklingen af erhvervsuddannelserne delvis i stå, idet ingen har turdet give et klart bud på, hvilken type uddannelser der skulle sættes på i fremtiden.

Dertil har der været store voldsomme praktisk-pladsproblemer, som delvis er et resultat af, at uddannelsessystemet er tostrengt. Endelig, men ikke mindst vigtigt er ideen med basisåret, som

den oprindelig forelå, blevet udhulet, idet der på grund af besparelser er sket afkortninger af basisåret. Dette er især gået ud over de almene elementer i uddannelsen. Kombineret med stadig større elevhold på basisåret og pladsmangel er der efter forslagsstillernes opfattelse sket en beklagelig udvikling bort fra de krav, man må stille til fremtidens uddannelser.

Traditionelt har man altid opfattet erhvervsuddannelserne som en specifik forberedelse til et bestemt job på arbejdsmarkedet. Men fremtidens erhvervsstruktur, arbejdsmetoder og teknologi vil være under konstant og hastig forandring, hvilket vil stille krav til alle mennesker i dette samfund og derfor også til uddannelsernes almene indhold.

Forslagsstillerne har ud fra dette synspunkt ønsket at markere, at erhvervsuddannelserne fremtidig skal dække følgende behov, som både er menneskelige behov og de behov, erhvervslivet har for uddannet arbejdskraft:

- a) Behovet for brede uddannelser, fordi uddannelser i fremtiden ikke kun skal kvalificere til arbejdslivet, men tage hensyn til alle menneskelige funktioner på og uden for arbejdet.
- b) Behovet for et mere alment indhold i uddannelserne af hensyn til den enkeltes muligheder for deltagelse i det almindelige samfunds-, kultur- og arbejdsliv.
- c) Behovet for en så sen faglig specialisering som muligt, idet fremtiden ikke kun kræver fagspecifik viden, men først og fremmest selvstændighed, initiativ og omstillingsevne. Derfor må der også ske en styrkelse af efteruddannelserne.

Bemærkninger til forslagets enkelte punkter

ad 1

Sigtet med reformen er ikke mindst at nærme de forskellige ungdomsuddannelser til hinanden, så de endelige erhvervsstudie- og videreuddannelsesvalg kan træffes på så sent et tidspunkt i uddannelserne som muligt, så alle uddannelser får et væsentligt alment indhold. Et reelt uddannelsesstil-